

ගොවි බිරියගේ නුවණ

1

ජන කතා යනු මිනිසුන් ලිවීමේ ක්‍රමයක් නො දැන සිටි අවධියේ සිට කටින් කට පැවත එන, ජනයා අතර ම නිර්මාණය වූ කතා විශේෂයකි. ලෝකයේ සෑම රටක ම පාහේ ඒ රටට ආවේණික වූ ජන කතා සම්ප්‍රදායක් දැකිය හැකි ය. ජන ව්‍යවහාරයේ පවතින විවිධ යෙදුම්, විශ්වාස ආදිය ජන කතාවල ඇතුළත් වේ. පසු කාලයක දී මෙබඳු ජන කතා ලේඛනගත කෙරිණි. අද වන විට අප රටට ආවේණික ජන කතා පමණක් නො ව වෙනත් රටවල ජන කතා ද සිංහල භාෂාවෙන් පළ වී ඇත. මෙම පාඩමට ඇතුළත් වන්නේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ සංවර්ධන මණ්ඩලයේ මෙහෙයවීමෙන් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පළ කරන ලද, ළමයින් සඳහා ආසියානු ජන කතා දෙවන පොතෙන් උපුටා ගත් කතාවකි. ආසියානු ජන කතා දෙවන පොත, ජපානයේ යුනෙස්කෝ ආසියානු සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය විසින් පළ කරන ලද *Folk tales from Asia for Children Everywhere - Book Two* නම් ග්‍රන්ථයෙහි සිංහල පරිවර්තනය යි. ‘ගොවි බිරියගේ නුවණ’ පාකිස්ථාන ජන කතාවකි.

දිනක් එක් ගොවියෙක් හරක් බාන ද දක්කා ගෙන කුඹුර සෑමට ගියේ ය. මුල් ම හි විට නිම කරන විට ම ව්‍යාජයෙක් ඔහු ළඟට ඇවිත් ආචාර කොට, “ආයුබෝවන් යහළුව, මේ උදෑසන කෙසේ ද ඔබගේ සුව දුක්?” යි ඇසී ය.

ගොවියා බියෙන් වෙවුලන්නට විය. එහෙත් විනිතව කතා කිරීම වඩා නුවණට හුරු යැයි සිතා ගත් ඔහු, “ආයුබෝවන්, ස්වාමීනි. ඔබ වහන්සේට පින් අත් වේවා! ගැත්තා ඉතා සුවයෙන් සිටින බව දන්වා සිටිමි” යි කී ය.

“ඒ බව ඇසීම මට මහත් ප්‍රීතියක්. දෙවියන්ගේ අණ පරිදි මම ඔබගේ හරක් බාන බිලි ගැනීමට ආමි. ඔබ දේව අණට කීකරු තැනැත්තකු බව මම දනිමි. එහෙයින් හරක් බාන වහා ම මුදා හරින්නැ” යි ව්‍යාජයා කී ය.

ව්‍යාජයාගේ අදහස තමා මරා කෑමට නො ව හරක් බාන මරා කෑමට බව තේරුම් ගත් ගොවියා ධෛර්යවත් වී, “ස්වාමීනි, යම් වැරද්දක් සිදු වී ඇති බවක් පෙනෙයි. දෙවියන්ගේ අණත් මම මේ කුඹුර සෑමට ආමි. ඉතින්, හරක් නැතිව මම කෙසේ නම් කුඹුර සාමි ද? ස්වාමීනි, ආපසු ගොස් මේ ගැන තව ටිකක් සොයා බැලීම හොඳ නො වේ දැ?” යි ඇසී ය.

“පමා වීමට කිසි ම වුවමනාවක් නැහැ. එහෙයින් හරකුන් මුදා හැරියොත් මම තව මොහොතකින් ඔවුන් මරා කමි” යි කියා ව්‍යාජයා භය උපදවන අන්දමින් උගේ දකුත් නියත් මුවහත් කරන්නට පටන් ගත්තේ ය.

හරකුන් මරා නො කන ලෙස ගොවියා වදිමින් යදිමින් ඉතා බැගැපත් ලෙස ව්‍යාජයාගෙන් ඉල්ලා සිටියේ ය. ඔවුන් නො මරා හරින්නේ නම් ඒ වෙනුවට ඔහුගේ බිරියගේ කදිම තරබාරු කිරි එළ දෙන දීමට පොරොන්දු විය.

ව්‍යාජයා ඊට එකඟ විය. ආරක්ෂාව සඳහා ඔහු හරකුන් ද දක්කා ගෙන වහ වහා ගෙදර බලා ගියේ ය. මෙතරම් වේලාසනින් ඔහු ආපසු එනු දුටු ඔහුගේ කඩිසර කාර්යභාර බිරිය, “කම්මැලි රාල! මම වැඩ පටන් ගත්තා විතර යි. දවසේ වැඩ ඉවර කරලාත් එනවා දැ?” යි ඇත දී ම ඇසී ය.

ව්‍යාජයා හමු වූ හැටිත් හරකුන් බේරා ගැනීම සඳහා එළ දෙන දීමට පොරොන්දු වූ හැටිත් ඔහු ඇට විස්තර කෙළේ ය. ඒ ඇසූ ගොවි බිරිය, “ඇත්තක් වෙන්න පුළුවනි. ඒ වූණත් ඔබේ ඔය ජඩ ගොන් දෙන්නා බේරා ගන්නට මගේ යස එළ දෙන දෙන්නට පොරොන්දු වූ හැටි! එළ දෙන නැති වූණාම ළමයින්ට කිරි ලැබෙන්නේ කොහෙන් ද? වෙඩරු නැතිව උයන්නේ කොහොම දැ?” යි ඔහුට බැණ වැදුණා ය.

“ඇත්ත, ඇත්ත. ඒ වුණාට, ධාන්‍ය නැතිව පාන් හදන්නේ කොහොම ද? කුඹුරු භාන්‍ය හරක් නැති වුණා ම ධාන්‍ය ලැබෙන්නේ කොහෙන් ද? පාන් නැතිව ඉන්නවාට වඩා නරක ද කිරි යි වෙඬරු යි නැතිව ඉදීම? ඉක්මනට ගිහින් එළ දෙන ලිහන එක හොඳ යි” කියා ගොවියා ඇනුම්පද කී ය.

“මහ මෝඩයා! යම්තම් වත් මොළේ තියෙනවා නම් මේ අමාරුවෙන් ගැලවෙන්නට විදියක් කල්පනා කරනවා නො වැ?” යි ඇ අවලාද කීවා ය.

“ඇයි, ඉතින්, ගැලවෙන විදියක් ඔබ ම කල්පනා නො කරන්නේ?” යි ගොවියා තරහෙන් කී ය.

“හොඳයි. මම මින් ගැලවෙන විදියක් කියන්නම්. හැබැයි, මා කියන හැටියට ම කරන්න ඕනෑ. මට දෙකක් කරන්නට බැහැ” යි පිළිතුරු දුන් බිරිය, “වහා ම ව්‍යාඝ්‍රයා ළඟට යන්න. එළ දෙන ඔබ සමඟ නො එන නිසා මා ඇ දක්කා ගෙන එන බව ඔහුට කියන්න” යි කීවා ය.

මහත් බියසුල්ලකු වූ ගොවියා හිස් අතින් ව්‍යාඝ්‍රයා ළඟට ආපසු යෑමට කිසි සේත් ම කැමති නො වී ය. එහෙත් කළ හැකි අන් කිසිවක් හිතට නො ආ හෙයින් ඔහු බිරිය කී ලෙසට ම කළේ ය. ඔහු යන විටත් ව්‍යාඝ්‍රයා දකුත් නියත් මුවහත් කරමින් ම සිටියේ ය. ඔහු හිටියේ එතරම් ම බඩ ගින්නේ යි. තවත් ටික වේලාවක් කෑම පමා වන බව ඇසූ ව්‍යාඝ්‍රයා ඉතා බියකරු අන්දමින් ගොරවන්නටත් වලග ගසන්නටත් මුහුණේ දිගු රෝම කරකවන්නටත් විය. බියෙන් ගැහුණු ගොවියාගේ දණ හිස් එකට වදින්නට විය.

ගොවියා ගිය පසු ඔහුගේ බිරිය අස් හලට ගොස් පෝතියකු පිළියෙල කර ගත්තා ය. ඇ ඇගේ ස්වාමියාගේ හොඳ ම ඇඳුමක් ඇඳ ගෙන හැකි තරම් ම උසට පෙනෙන්නට තලප්පාව උස් කොට බැඳ පෝතියා පිට නැඟී ව්‍යාඝ්‍රයා සිටින කුඹුර දෙසට ගියා ය.

ඇ මිනිසකු මෙන් ඉතා ආඩම්බර ලීලාවෙන් පෝතියා පිටින් ගොස් කුඹුරට හැරෙන තැන සිට, “සියලු දෙවියන්ගේ පිහිටින් මට මේ කුඹුරේ දී ව්‍යාඝ්‍රයෙක් හමු වේවා! ඊයේ උදේ හීලට ව්‍යාඝ්‍රයන් තුන් දෙනකු කෑවායින් පසු තව ම ව්‍යාඝ්‍ර මස් රස බලන්නට බැරි වී ය” යි අහිත ස්වරයෙන් හඬ ගැවා ය.

ඒ ඇසූ ව්‍යාඝ්‍රයා එසේ හඬ ගෑ තැනැත්තා කිසි ම බියක් සැකක් නැතිව තමා දෙසට එනු දැක බියෙන් තැති ගෙන පසු පස හරවා කැළයට දුවන්නට විය. මෙසේ කලබලයෙන් වේගයෙන් දුවන ඔහුට තමාගේ සේවක හිවලාගේ

ඇගේ හැප්පෙන්තට යන බව පවා නො හැඟිණ.

හිවලා පැත්තකට පැන, “ස්වාමීනි, ස්වාමීනි, මේ තරම් කලබලයෙන් මේ කොහේ ද දුවන්නේ?” යි ඇසී ය.

“දුවමු දුවමු” යි ව්‍යාඝ්‍රයා හති ලෑ ය; “කිසි ම තැකීමක් නැතිව උදේ හීලට ව්‍යාඝ්‍රයන් තුන් දෙනකු කන යක්ෂ අසරුවෙක් අර කුඹුරේ සිටී” යි කී ය.

හිවලා අතින් කට මුවා කර ගෙන සිනා සෙන්නට විය. “ස්වාමීන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේගේ ඇස් ඉරු එළියට අඳුරු වී ගියා විය යුතු යි. ඒ මොන අසරුවෙක් ද? පිරිමි ඇඳුම් ඇඳ ගත් ගොවි බිරිය නො වැ?” යි කී ය.

ව්‍යාඝ්‍රයා මඳක් නැවතී, “හොඳට ම විශ්වාස ද?” යි ඇසී ය.

“ස්වාමීනි, මට හොඳට ම විශ්වාස යි. ඔබ වහන්සේගේ ඇස් ඉරු එළියට අඳුරු නො වුණා නම්-මෙසේ කියනවාට කමා කළ මැනවි-ඔබ වහන්සේටත් තලප්පාව අස්සෙන් එල්ලෙන කොණ්ඩ අග පෙනෙනවා නො වැ?” යි හිවලා කී ය.

“එහෙත් ඔබටත් වරදින්තට බැරි නෑ. ඇ පෙනුමට නම් මහ යක්ෂ අසරුවෙක්” යි බියසුලු ව්‍යාඝ්‍රයා පැවසී ය.

“කවුද, ඇට බය? ගැහැනියකට බයේ කෑම නො කා පලා යනවා ය? හොඳ යි අපි දෙන්නා ම යමු” යි හිවලා යෝජනා කෙළේ ය.

“බැහැ, බැහැ, ඔබ මා එතැනට කැඳවා ගෙන ගොස් පැන දුවාවි” යි ව්‍යාඝ්‍රයා බියෙන් ගැහෙමින් කී ය.

“එහෙ නම් මට දුවන්නට බැරි වෙන්නට අපි වලිග ගැට ගසා ගනිමු” යි කෑදර හිවලා කී ය.

ව්‍යාඝ්‍රයා ඊට එකඟ විය. ඔවුහු තදින් වලිග එකට ගැට ගසා ගෙන අතිතත ගෙන යන්නට වූහ.

ගොවියාත් ඔහුගේ බිරියත් ඔවුන් යෙදූ උපාය සාර්ථක වීම ගැන සතුටින් සිනා සෙමින් උත්භ. වලිග ගැට ගසා ගෙන ඔවුන් දෙසට එන ව්‍යාඝ්‍රයාත් හිවලාත් ඔවුන්හට හදිසියේ ම පෙනිණ.

“අපි නැහුණා! අපි නැහුණා. දුවමු, දුවමු” යි ගොවියා කෑ ගැසී ය.

“මොන දිවිල්ලක් ද? කෑ නො ගහා ඉන්නවා. මා කියන දේ ඇහෙන්නේ නෑ” යි බිරිය ඔහුට කිසි කලබලයක් නැතිව කී ය.

ඇගේ කට හඬ ඇසෙන තරමට සතුන් දෙ දෙනා ළං වූ පසු ඇ ඉතා හිතවත් ලෙසට, “ආ, හිවල් හාමි, මේ තරම් කදිම, තර ව්‍යාසුයකු රැගෙන ඒම කොයි තරම් හොඳ ද? ඉක්මනින් ම මම මගේ කොටස කා දමමි. වැඩි පමාවක් නැතිව ඔබට ඔබේ කොටස ලැබෙවි” යි කී ය.

මේ ඇසුණු විට ම ව්‍යාසුයා ඉතා ම බිය පත්ව හිවලා ගැනත් ඔවුන්ගේ වලිග එකට ගැට ගසා ඇති බව ගැනත් මුළුමනින් ම අමතක වී හිවලාක් ඇද ගෙන හැකි තරම් වේගයෙන් දුවන්නට විය. දඩාස් බඩාස් යනුවෙන් ගල් මුල්වල හැපෙමින් ස්රාස් ස්ඊස් යනුවෙන් කටු ළැහැප්වල මැදෙමින් හිවලා බිම දිගේ ඇදී ගියේ ය.

හිවලා මර ළතෝනි නඟමින් මොර ගැවේ ය. පිටු පසින් එන ඒ හඬ නිසා තව තවත් බිය පත් වූ ව්‍යාසුයා කඳු පල්ලම් නො තකා හිස හැරුණු අතේ කැළැව බිඳ ගෙන දිවී ය; විඩාවෙන් ඇද වැටෙන තෙක් ම දිවී ය. ඒ වන විට හිවලා තැළුම් පෙළුම්වලින් මිය ගොස් බොහෝ වේලාවක් විය.

ඉන් පසු කවරදා වත් ගොවියාටත් ඔහුගේ භාර්යාවටත් ව්‍යාසුයාගෙන් කිසි ම කරදරයක් නො වී ය.

අවබෝධය

1. ව්‍යාසුයා ගොවියා වෙත පැමිණියේ කුමන අරමුණකින් ද?
2. ගොවියා ව්‍යාසුයාට පොරොන්දු වූයේ කුමක් ලබා දීමට ද?
3. මේ කතාවට අනුව, පාන් නිෂ්පාදනයේදී ගවයාගේ දායකත්වය ලැබෙන්නේ කුමන කාර්යයක් උදෙසා ද?
4. අසරුවකුගේ වෙස් ගත්තේ ගොවි බිරිය බව හිවලා හඳුනා ගත්තේ කෙසේ ද?
5. මෙම කතාවෙන් යුගල පද දෙකක් උපුටා දක්වන්න.

ප්‍රස්තාව පිරුළු සහ ඉඟි වැකි

ජන කියමන් විශේෂයක් වන ප්‍රස්තාව පිරුළු සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් ගණයට අයත් වෙයි. මේවා, කථා කිරීමේ දී හා ලිවීමේ දී අවස්ථාවට අනුව කිසි යම් කාරණයක් පැහැදිලි කිරීම උදෙසා භාවිත කෙරෙන පොදු කියමන් වර්ගයක් ලෙස ද සැලකේ. ප්‍රස්තාව පිරුළක් යනු ‘තැනට ඔබින කියමනකි’. කිය යුතු කාරණය කෙටියෙන්, පැහැදිලිව හා රසවත්ව කීමට ප්‍රස්තාව පිරුළු ඉවහල් වේ.

ප්‍රස්තාව පිරුළු බෙහෙවින් ම නිර්මාණය වී ඇත්තේ කතන්දර ඇසුරු කර ගෙන ය.

- අබරා සිල් ගත්තා වගෙයි, ● කළු මාරපන් ගියා වගෙයි,
 - පුහුල් හොරා කරෙන් දැනෙයි, ● ගමරාල දිව්‍ය ලෝකෙ ගියා වගෙයි,
- එබඳු ප්‍රස්තාව පිරුළු කිහිපයකි.
- අනුන්ට කළ දේ තමන්ට පල දේ,
 - පනින්ට පෙර සිතා බලනු,
 - උත්සාහවන්තයා ජය ගනී,
 - ඉවසීමෙන් සැනසීම ලැබේ,
 - කියන්නා කෙසේ කීවත් අසන්නා සිහි බුද්ධියෙන් ඇසිය යුතු ය ආදී පිරුළු උපදේශාත්මක ස්වරූපයක් ගනී.

ප්‍රස්තාව පිරුළු ගණයෙහි ලා ගත හැකි යෙදුම් ද ඇතුළත් තවත් සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් විශේෂයක් සිංහල ව්‍යවහාරයේ පවතී. මේවා රූපී හෙවත් ඉඟි වැකි නමින් හැඳින්වේ. මතු පිට අර්ථය ඉක්මවා වෙනත් අර්ථයක් අඟවන ඉඟි වැකි ද භාෂාවේ පෝෂණයට ඉවහල් වෙයි. ඉඟි වැකි හෙවත් රූපීවල විශේෂත්වයක් වන්නේ ඒවාට අර්ථයක් ආරෝපණය කර නැත හොත් ආරූඪ කර තිබීම යි. මෙම පාඩමේ ඇතුළත් කතාවේ සඳහන් ‘හිස් අතින්’ , ‘හිස හැරුණු අතේ’ වැනි යෙදුම් ද ඉඟි වැකි ලෙස සැලකිය හැකි ය.

- තරු පෙනුණා (අනපේක්ෂිත ගැටලුවකට මුහුණ දීම)
 - කිඹුල් කඳුළු (බොරුවට ඇඬීම)
 - කුකුළා අතින් අරන් (උදෑසනින් ම)
 - කරල පැහුණා (වාසියක් සිදු වීම)
 - බලලා මල්ලෙන් එළියට පැන්නා
(සැඟවීමට උත්සාහ ගත් දෙයක් එළිදරවු වීම)
- වැනි කියමන්, ඉඟි වැකි හෙවත් රූපී සඳහා නිදසුන් කිහිපයකි.

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. පහත දැක්වෙන ප්‍රස්තාව පිරුළුවල අදහස ලියන්න.
 - i. කටුස්සාගේ කරේ රත්තරන් බැන්දා වගෙයි
 - ii. බිරි අලින්ට විණා ගායනා කරනවා වගෙයි
 - iii. ඉඟුරු දී මිරිස් ගත්තා වගෙයි
 - iv. ඉබ්බා දියේ දැමීමා වගෙයි
 - v. මඩේ සිටුවූ ඉන්න වගෙයි

2. පහත සඳහන් වාක්‍යවල තද කළු අකුරින් දැක්වෙන යෙදුම් වෙනුවට ගැළපෙන රූපීයක් ඇතුළත් කර නැවත ලියන්න.

උදාහරණ: ගොවියා උදෑසනින් ම කුඹුරට ගියේ ය.
 ගොවියා කුකුළා අතින් ගෙන කුඹුරට ගියේ ය.

 - i. කමල් බොරු පුරසාරම් කියන්නෙකි.
 - ii. විභාගය සමත් වීම මගේ ඉමහත් ප්‍රීතියට හේතු විය.
 - iii. පන්ති නායකයා මගේ හොඳ මිත්‍රයෙකි.
 - iv. අසල්වැසියන් සමග කිසිදු සුභදතාවක් නැතැයි ඇය කීවා ය.
 - v. අප ගමන් කළ රථය තිරිංග ක්‍රියාත්මක වීම නිසා අවසාන මොහොතේ අනතුරින් බේරිණි.

3. පහත දැක්වෙන ප්‍රස්තාව පිරුළුවල හෝ රූපීවල හෝ අදහසට සමීප අර්ථයක් දෙන ප්‍රස්තාව පිරුළුක් හෝ රූපීයක් හෝ ලියා දක්වන්න.
 - i. නිකිණි හොයනවා
 - ii. හිස හැරුණු අතේ යනවා
 - iii. අනුනවයෙන් බේරුණා
 - iv. අතු කඩා මොර කන්නා වගෙයි
 - v. ඇඟෙන් ඇටයක් ගන්නවා වගෙයි

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. ප්‍රස්තාව පිරුළු පහක් සහ ඒවාට මුල් වූ කතන්දර ඇතුළත් කර පොත් පිටුවක් සකස් කරන්න.
2. රූපී සහ ඉඟි වැකි එක් රැස් කර ලේඛනයක් සකස් කරන්න.